

## A İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ

ABSORBSİYON	Emme, absorbe etme
ADERANS	Yapışma, bağlanma
AGREGA	Kum, çakıl, kırmataş gibi yapı malzemelerinin adı
AKS	İki yapı elemanının, ortasından ortasına alınan ölçü, uzaklık
ALİYNMAN	Hizaya getirme, aynı eksene getirme
ALKALİ AGREGA REAKSİYONU	Alkali – agrega reaksiyonu, agreganın reaktif silis bileşenleri ile çimentonun alkalileri (Na <sub>2</sub> O ve K <sub>2</sub> O) arasında oluşan kimyasal bir olay
ALTYAPI	Su, elektrik, kanalizasyon, yol gibi tesislerin tamamına verilen ad,
AMPATMAN	Büyük boyutlu sömelerde malzemedan tasarruf edilmesi amacıyla, sömelin üst kısmında bina yükünün 45 derecelik yayılma açısına uygun biçimde yapılan kademeye verilen ad. Sömelerin boyutlarının tespit edilmesiyle ortaya çıkan büyük boyutlu sömelerde malzemedan tasarruf edilmesi amacıyla sömelin üst kısmında bina yükünün 45 derecelik yayılma açısına uygun biçimde yapılan kademeye verilen ad.
ANKASTRE	Bir ucu sabit kiriş, gömme
APLİKASYON	Projeye göre yapı temelini arazi üzerinde oturacağı alanı belirleme
APSİS	Yatay koordinat
ARTER	Ana yol
ASMOLEN	Pişmiş toprak, cüruf ve çimento karışımından yapılmış, ses geçirmez, delikli briket türü.
ASMOLEN DÖŞEME	Pişmiş toprak, cüruf ve çimento karışımından yapılmış, ses geçirmez, delikli briket türünden imal edilmiş döşeme
AŞIK	Çatılarda mertekleri veya örtüyü taşıyan yatay ağaçlardan her biri, aşırma.
ATAŞMAN	Proje dışı yapılan işlerin belirtilmesi

## **B İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

BALAST	40-110 mm çapında kırmataş
BARAJ	İnsanlığın su ihtiyacını karşılamak ve tarımsal alanların sulanması amacıyla inşa edilen su yapıları
BARBAKAN	İstinat duvarları arkasında toplanan suyun isalesi amacıyla yapılan delikler.
BATARDO	Su kenarlarında veya su seviyesinin altında kazı yapılabilmesi için uygulanan tahkim işi
BAYPAS	Çevirme, devre dışı bırakma, aşırıtma, kırmataşın konkasörlerde kırılması ve dane çaplarının belirlenmesi işleminde dışarı atılan kirli-ince toz malzeme
BEKO	Ters kepçe, kendine çekerek hendek kazan bir çeşit ekskavatör
BETON	Kum, çakıl ya da kırmataş, çimento, su ve gerektiğinde katkı maddeleri kullanılarak elde edilen yapı malzemesi
BİRİM AĞIRLIK	Bir malzemenin ağırlığının hacmine bölünmesiyle elde edilen değer
BLOKAJ	Taş döşek, 100-150 mm boyutlu taşların zemine döşenip sıkıştırılması
BORDÜR	Kenar taşı
BRANŞMAN	Bağlantı kolu
BRÜTBETON	Çıplak, düzgün yüzeyli beton
BÜZ	Boru, künk. Betondan drenaj ve pissu borusu.
MSBETON	Agrega olarak bims agregaları kullanılarak, gerektiğinde kum ilave edilerek yapılan hafif beton

## **C – Ç – D İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

**ÇİÇEKLENME** Sertleşmiş beton içindeki, çimento harcındaki bileşenlerin çözünüp dışarı sızması ve yüzeyde kristalleşip birikmesi sonucu oluşan lekeler

**DANSİTE** Yoğunluk

**DEŞARJ** Boşaltma

**DEVER** İç eğim

**DİLATASYON** Yapılarda deprem, ısı, farklı oturma gibi hareketleri karşılayabilmek için bloklar arası bırakılan aralık

**DOLUSAVAK** Taşkın mevsiminde baraj depolamasının kapasitesini aşan miktarlarda gelen suyun kullanılmadan akarsu mansabına güvenle bırakılabilmesi için kontrollü ve kontrolsüz olarak çalıştırabilecek şekilde inşa edilmiş yapılar

**DOZ** Bir karışıma girmesi gereken miktar

**DOZAJ** Ayarlama, düzenleme

**DURABİLİTE** Kalıcılık, betonun servis ömrü boyunca fiziksel ve kimyasal etkilere karşı koyması, dayanım

## **E İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

**EKSKAVATÖR** Kazma ve yükleme makinası

**ELASTİSE MODÜLÜ** Statik hesaplamada bir gerilimin, kısalma ya da eğilme miktarına bölünmesi ile bulunan değer

**ETRİYE** Kolonu veya kirişi etkin biçimde saran, elemanın deforme olmasını önlemek için kullanılan, donatıdan yapılmış sargı elemanı

**ETÜT** Ön çalışma

## **F İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

**FAY** Yer kırığı, yer çatlağı

**FİLLER** 0,25 mm göz açıklıklı kar elekten geçen ince malzeme, taş unu, mineral toz

**FİNİŞER** Serme ve sıkıştırma makinası

**FİRKETE** U harfi biçiminde bükülmüş betonarme demiri

**FORE KAZIK** Bir boru çakarak, içini boşalttıktan sonra, demirlerini koyup beton döküldükçe kılıf borunun çıkartılması yöntemiyle yapılan kazık

**FRET** Çokgen(altıgen, sekizgen), daire kesitli kolon ve kazık temellerde, esas donatıyı spiral şekilde saran ve betonu bir çekirdek içinde tutan demir

## **G – Ğ İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

GABARİ	Yapılacak bir binanın imar planında belirtilmiş azami yükseklik
GAZBETON	İnce ve silisli bir agrega ve inorganik bir bağlayıcı madde (kireç veya çimento) ile hazırlanan karışımın, gözenek oluşturuvcu bir madde katılarak hafifletilmesi yolu ile elde edilen hafif beton
GERBER KİRİŞİ	Oynaklı (mafsallı) kiriş
GRANÜLOMETRİ	Kum, çakıl, kırmataş gibi yapı malzemelerinin elek analizleri sonucunda tane dağılımının belirlenmesi. Tane ölçüm
GROBETON	Kaba beton, düşük dozlu demirsiz beton

## **H – İ – İ İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

HAKEDİŞ	Tamamlanmış iş kısımlarının inşaat proje yöneticisi tarafından periyodik biçimde denetlenip onaylanması üzerine, bunlarla ilgili sözleşme tutarının periyodik olarak mal sahibi tarafından ödenmesi.
HARÇ	Kargir duvarlar ile iç ve dış sıvaların yapımında kullanılan ve mineral esaslı bir bağlayıcı, harç kumu, su ve gerektiğinde ilave edilen katkı maddelerinin uygun oranlardaki karışımları ile oluşturulan bir yapı malzemesi
HARPUŞTA	Yapıda, üzeri yuvarlatılmış parapet veya duvar kısımlar
HURDİ DÖŞEME	Statik olarak tek doğrultuda çalışan döşeme.
İNCELİK MODÜLÜ	Agrega gradasyon özelliği hakkında bilgi sağlayan ampirik bir sayısal değerdir. İncelik modülü = Elek üzerinde kalan agreganın yığılımlı yüzdesi / 100
İNTEGRAL	Tümlev olarak da bilinir. Matematikte türevi $[Dg(x)]$ verilen bir $f(x)$ fonksiyonuna eşit olan bir $g(x)$ fonksiyonu bulma tekniği
İSTİNAT DUVARI	Dayanma duvarı

## K İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ

KAPİLER BOŞLUK	Kılcal boşluk
KARKAS	İskelet, bir yapının betonarme, çelik, ahşap gibi taşıyıcı sistemi
KAROT örnek	Zemin, beton, asfalt gibi yapılardan, özel aygıt (karotiyer) ile alınan silindirik
KAVİTASYON	Su yapılarında rastlanan oyulma olayı
KAYAR KALIP	Düşey olarak sürekli yükseltilebilen kalıp
KEMER	İki sütun veya iki ayak arasındaki bir açmanın üstünü örtmek için, uçları bu sütun veya ayaklara oturmak üzere yay şeklinde yapılan, ahşap, maden ya da kagir yapı parçası – Yay şeklinde çerçeve.
KLİNKER	Çimentonun temel bileşenleri olan kil ve kireç taşının pişirilmesiyle elde edilen ceviz büyüklüğündeki ürün
KOMPAKT	Sıkı, katı, yoğun
KONKASÖR makinası.	İri taşların ihtiyaca göre küçük parçalar haline getirilmesini sağlayan iş
KONSOL	Bir nesneyi alttan ve duvardan destekleyen eğik parça - Yalnız bir ucu yapı elemanına gömülü, diğer ucu boşta olan yapı ögesi
KORKULUK	Köprü, merdiven, balkon gibi düşmek tehlikesi olan yerlerin kenarlarına dikilen alçak duvar veya parmaklık.
KOROZYON	Kimyasal aşınma
KÜPEŞTE	Korkulukların üzerine, elin kaymaması için yerleştirilen ve boydan boya devam eden profilli ahşap, maden veya plastik kısım.
KÜR	Betonun priz süresi ve dayanım kazanması aşamasında su kaybı ve hava etkisinden korunması

## L İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ

LENTO	Üzerlerine gelen yükleri taşıyabilmek için kapı, pencere vb. Açıklıklarının üst başlarına konan ahşap, çelik ya da betonarme kiriş
LİMİT	Matematikte yakınlık kavramına dayalı olarak belirlenen ve özellikle bir fonksiyona değerinin tamamlanmamış olduğu bir noktada, bu noktanın yakınında bulunan noktalardaki değerlerine uygun düşen bir değer aramak amacıyla yararlanılan kavram
LİMONLUK	Merdiven boşluğu tarafında, basamağın üst ve ön kısmında yapılan çıkıntı
LODER	Yüklenici, kepçe
LOS ANGELES AŞINMA DENEYİ	Agreganın aşınmaya dayanıklılığının belirlenmesinde kullanılan deney yöntemlerinden biri

## M İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ

MAFSAL	Eklem, Birbirine bağlanmış parçaların her yönden dönmesini sağlayan bağlantı ögesi
MASİF	Kaplama ya da doldurma olmayan - Beton genişlik ve derinliğince aynı olan
MERDİVEN	Yukarıya, yükseğe çıkmak için yapılan basamaklı yol.
MERTEK	Çatılarda kaplama tahtalarını taşıyan, eğim yönünde latalar
MESNET	Dayanak
MICIR	4-32 mm dane çaplı kırmataş
MOLOZ	Yapım yıkım artığı
MOMENT	Bir kuvvetin uygulandığı kütleyi bir eksen etrafında döndürme eğilimi

## N İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ

NERVÜR	Diş, damar, kaburga
NERVÜRLÜ ÇELİK	Üzerinde çeşitli biçimde kabartıları olan betonarme çelik
NERVÜRLÜ DÖŞEME	Bir yönde yaklaşık 50 cm aralı seri kirişçikli tek doğrultulu döşeme
NİVELMAN	Arazi üzerinde çeşitli noktaların belli bir röpere göre yükseklikleri ya da yükseklik farklılıklarının ölçme eylemi

## **P İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

PARAPET	Balkon, teras, köprü vb. korkuluk duvarları
PASPAYI	İnşaat demirlerinin yani donatı adı verdiğimiz yapı elemanlarını zeminden kaldırmak için kullanılan ara eleman
PAYANDA	Düşey bir taşıyıcı, örneğin bir duvarı pekiştirmek için eğik olarak vurulan destek.
PERMEABİLİTE	Geçirgenlik
POISSON ORANI	Beton numunelerine elastik bölgede basınç gerilmeleri uygulandığında deney numunelerinde meydana gelen enine birim uzamanın boyuna birim kısalmaya mutlak değerce oranı
POROZİTE	Gözeneklilik - Bir boşluğun birim dolu hacmine oranı
POZ	Kalem, çeşit
PREFABRİKASYON	Ön yapım, ön üretim
PREKAST	Önceden dökülmüş
PRİZ	Beton ve harçlarının katılaşmaya başlama süresi
PUZOLAN	Tras, kireç ve suyla karışınca sertleşebildiğinden bağlayıcı olarak kullanılan volkanik toprak
PÜSKÜRTME BETON	Çok iyi hazırlanmış portland çimentosu, su ve kum karışımından ibaret harcın, basınca dayanıklı lastik veya özel imal edilmiş saç borularla kullanım yerine iletilen ve önceden hazırlanmış yüzeye basınç altında püskürtülen beton

## **R İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

RADYE JENERAL	Bir yapının tüm büyüklüğü ile zemine oturduğu yekpare temel. Radye temel
RETARDER	Geciktirici
RİJİT	Sert, katı, eğilmez, bükülmez. Oynak ya da esnek olmayan
ROTARİ	Döner. Delicisi dönerek çalışan sondaj makinası
RÖTRE	Büzülme

## **S - Ő İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

SAHANLIK	Binalarda kapı önünde, merdiven başlarında veya ortasında genişçe düzlük.
SEGREGASYON	Ayrışma
SEPTİK ÇUKUR	Sızdırmaz çukur
SLUMP	Çökme, betonun (kıvamının) ölçülebilen oturması
SOĞUK DERZ	Beton dökümü sırasında uygulamadaki gecikme sebebiyle iki tabaka arasında meydana gelen derz veya süreksizlik
SÖMEL	Temel pabucu
STATİK	Durgun, dingin, herhangi hareketi olmayan 2-Dengeli
ŐAPO	Betonarme kiriş ve döşemelerde aşırı çekme gerilmelerini karşılamak üzere mesnetlerde ek olarak en üst konan özel şekilli demir
ŐÜT	Düşme, akım hızını kesme için yapılan basamaklama

## **T – U - Ü İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

TABLIYE	Döşeme plağı
TAŐERON	Bir yapının bir bölümünü sadece işçilik olarak üstlenen sermaye, ekipman ve teknik kadrosu az küçük yapımcı
TRAS	Bağlayıcı özelliğı olan volkanik tuf
TUVENAN	Dereden çıkarılmış, elenmemiş ve yıkanmamış, olduğı gibi kullanılan kum çakıl karışımı yapı malzemesi
TÜREV	Matematikte bir fonksiyonun, bir değışkene göre değışim hızı
ÜNİFORM	Tek biçim homojen eş dağılmış

## **V İLE BAŞLAYAN İNŞAAT TERİMLERİ**

VAKUMLU BETON	Vakum yöntemiyle içindeki fazla suyun alınarak prizi çabuklaştıran, kalıp alma süresini kısaltan beton
VİBRASYON	Titreşim
VİSKOZİTE	Bir sıvımsı maddenin akmaya gösterdiği karşı koyma